

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 сант.

МИР ПО СВАКУ ЦЕНУ!

Немачка влада упутила је и другу ноту о миру. Она је уравњена неутралним државама и садржи немачке погледе на питање мира после одговора Савезника.

Берлински листови коментаришу опширно ову другу ноту у својим чланцима они истичу идеју, да Немачка остаје верна своме програму помирљивости у погледу на свршетак европског рата, и труде се да докажу, како су Савезници противни закључењу мира, »јер воде рат ради завојевања и ради подармљења слободу Европе«.

Ми знамо да је тон немачке штампе од почетка рата био до крајњих граница дивљак и безобзиран, али при свем том она онакав цинизам и оволику бесидност испољава први пут.

Сасвим је природно, да је одговор Савезника на немачку ноту изазвао огромно разочарење и огорчење у Немачкој, којој је стало да по сваку цену што пре дође до мира. Али, опште је признат факат, да су силе Споразума прихватиле рат само у циљу осигурања слобода и права не само Европе, већ и целог човечанства. Немачка штампа усудује се, да Савезницима подмеће неке завојевачке намере, док су неутралне државе и покренуле европски рат само да свет подјарме пангерманизму и да униште слободу малих народа.

Зар за то нису одвећ речити сведоци потиштена Србија и Белгија, подјармљене румунске покрајине, наказна аутономија Пољске, очајно стање француских департамана окупираних од стране Немачке, насилно одвођење неборачког становништва из окупираних области и најзад сав режим насиља и тираније заведен у освојеним територијама. Немачка штампа усудује се да чини примедбе силама из Споразума, које су рат примиле из најчистијих побуда и водиле га часно и лојално, док је се Немачка окаљала за сва времена недељима и злочинима, какве историја не памти.

Ми разумемо потпуно гнев и раздраженост немачке штампе. Њен главни извор је у веома слабом изгледима на мир. У осталом, она то сама и не крије. Немцима је стало, да по сваку цену дођу до мира и они употребљавају сва могућа средства, да до овога дођу и да тиме избегну крајњу катастрофу, која им је неминовна. Девиза немачке штампе данас је: мир по сваку цену! Она је у очајању, што Савезници, свесни своје снаге и уверени у коначну победу одбијају са презрењем преговоре о миру.

Централне државе налазе се пред очевидним економским сломом. Животне намирнице постају све ређе, а њихове цене

иду до баснословности. Цео трговински живот готово се угасио. Увоза нема, румунски плен обмануо је очекивања, домаћа производња је више него недовољна — перспективе су страховите. Изгледи неминовне катастрофе све су очигледнији и услед тога се гнев Немачке пење до максимума.

Тиме се само дају објаснити клевете немачке штампе уперене против Споразума. Али те клевете неће никога обманути. Савезнички народи познају врло добро праве виновнике европског рата, а неутрални су већ одавно изrekli свој суд. Одговор Савезника на ноту председника Вилсона наишао је у свима неутралним земљама на потпуно одобравање. Циљеви за које се боре Савезници признати су у опште као племенити и оправдани. Њихово остварење је само питање времена.

То Немци одлично знају и зато у гневу срдите немоћи дају излива своје бесу. То им неће ништа помоћи. Догађаји теку својим током, и ништа их не може изменити. Споразум зна, да је победа његова и он дела на њеном постигнућу са неморном енергијом. Немци се варају, ако мисле да разним сплеткама и маневрима могу доћи до мира. Они се само излажу подсмеху човечанства. Њима је пресуда већ изречена, они су већ осуђени да у најскоријој будућности испаштају своје погрешке и своје зло-

чине. Ми ћемо имати мир, и то веома скоро, али то ће бити мир, диктиран од Савезника, који ће ујемчити дефинитивно слободу и права свима народима.

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Атина. — Г. Залокостас, атински мин спољ. послова конференсио је јуче са г. Стрејтом ради одговора на Савезничку ноту, која тражи формалније при-

мање ултиматума.

Лондон. — Дејви Телеграф јавља, да је грчки краљ Константин упутно председнику Вилсону писмо, у коме му је изложио мере предузете од Савезника против Грчке.

Атина. — Преговори односно извршења услова Савезничке ноте требала су почети јуче. Талијански посланик граф Боздари посетио је г. Ламбриса и разговарао с њим о више детаља али није дао одговор о дану склапања блокаде.

Б. Лазаревић

Са српског фронта

— Из мојих белешака —

Чуке — А 1212.

Око 11 сах. из ровова, према битолској равни, излазе појединци, па затим читави редови француских зуава, трчећи ка ивицама косе. Чују се пушке, митраљеви. Лево крило се губи иза косе, а десно заостаје на коси за тренутак, а затим се трчећи враћа на зад. После неколико тренутака, појавише се на хоризонту и с левог крила и, тако рећи, сручише се назад у ровове. Чује се пушчана и митраљеска палба. За то време појавише се неколико Бугара на коси за тренутак и опет их нестане.

То се понавља још једанпут у року од пола сахата. Најзад су наши успели да се пребаце с оне стране косе.

Борбе су се на том гробу продужиле цео дан и ноћ. Ја са мога места нисам био у стању да појединости осматрам.

Сутрадан видео сам, да су наши имали успеха. Они су овладали целом косом до редуца на крајњем узвишењу косе.

На нашем фронту у правцу А

1212 наши су дошли до пола саху коти и ту се утврдили.

На фронту I Армије, борба се и данас продужује. Био сам на посматрацици треће брдске батерије. Хладан северач дувао је. Првићен, управо приковац за једно место, ја сам дрљао од зиме.

Командир батерије коретирао је метке и наређивао палбу. Батерија је тукла А 1212. На фронту према А 1212, сав артиљеријске канонаде, ништа друго од значаја.

Лево код I Армије, на поменској, води се јака борба. Види се јасно наступање наших редова ка коси. Види се јасно одступање Бугаро-Немаца, десно а преко косе.

Међутим артиљер. брза палба не престаје. Тако исто и митраљеска — ређе пушчана.

Око водне појављују се колоне наше резерве, која се у растућој строју пење на зиме. Одозго се спуштају гомиле војника, које се прикупљају у колону, на путу, који води у

ФЕЛТОН

В. Лебедев

ПО МАКЕДОНИЈИ

— Из редова француске армије. —

Најзад, све ми дођосмо до плавих брда. Чак и кад уђосмо у њих, она изгледају плава. Колосалне урвине, влажне од кише, маховином покривене стене мрамора, чатави масиви гравата дизали су се и јављали на излему путу. Обасјани јасним зрацима сунна бљештаху одловци мрамора. Постоја јураку каменитим мраморним коритом, проткалим разнобојним шареним каменом, које су потоци пробили кроз стене. Бели сапунски и црвеним пегама, ружичасти мрамор и угасит гранит, нежан у своје сјају мраморне плоче свих боја, углачане пијуком и ашовом војника

или воде, изазивале су слику о давној Италији, велелепим храмовима, капто санто, ажурних палата. Али све у наоколо било је дивље и пусто и једино плашње величанственим амфитеатром заклануху једна другу својим архивима, обасјаним сунцем, девијанска мраморна гранитна брда.

Широк пут, прави пут а не планинска стаза, пењала се од земље некуда горе у небо праве кратке серпентине без броја да би најзад дошао до густе сеоске шуме. По путу се полако кретаху двоколица српске коморе са упрегнутим магама, које поклецехаху задњим ногама спу-

штајући се изабрацом и скривајући се на кривини од љубопитљивог погледа.

Од села у шуми пут постаје равније. Ишли смо планинским гробеном. Широк, дивљачан видак беше свих у наоколо.

На сваком кораку сусрећу се мраморне плоче и над њима надписи: »Пут за Србију, или; «Пут за Олабину.» То су резале снажне руке српскога војника, правећи надчовечански, вајпрородни пут кроз гранитно и мраморно стене, подижући овде-онде мостове преко јаруга и урвама. За шест дана један од српских пукова храбрих моравца, направив је циновски пут у дужини од 30 км. којим се иђаше страном планине и пењање се на највише врхове њега. И по том путу прошла је, виде и пролазише, артиљерија, комора, сва војска, разли-

читих армија, која је носила слободу њихово отаџбине. Дановице радили су »селици« секући гранитни пут за »малу отаџбину«.

И овде су они на прагу њеном.

Тамо где се свршава њима направљени пут, између двеју планина утиснула се узана долина, прешав преко које помова почиње да се диже строја планина са висине које пред усхићеним очима види се њихова отаџбина, њихова мила и драга Србија. Ево, они су овде близу, врло близу, а снажне руке ударају пијуком по гранитој; прббјају гранитски пут, којим у мислима иду својој Србији. Шта их се тиче што је тамо иза узане долене војска непријатеља, што је по голом стену и густим шумама, у дубоким рововима и утврђењима засео крвави непријатељ.

Шта је с тим? Они су на прагу своје отаџбине осврћење рукама грубог и мрског непријатеља, која их чека и доле и само у њих има вере за своје ослобођење и спасење. Ето зашто се за шест дана начинио овај огромни пут, којима ће они доћи у Србију.

«Ми смо ишли тим путем, ми други» — Французи, захваћени непојилљивом тугом усхићени златном надом.

У подне почесмо се спуштати у растове шипраге, обилазећи гранитну пирамиду посејану у наоколо оштрим као игле каменом, које беше поређано као главама од шећера, пресекосмо преко једне кружне котлине, продужисмо хуж као змија вају гаваг потока и од једном преко наших очима забеле се са поређаним полукругом по косама и стрмим брдама, велико село.

Калож Јарток, иза косе. То су заробљеници. Спроводе их наши војници у неколико група, путем за Добровени.

Тога дана, 31. окт., на фронту у Арије било је великих успеха. Мој «квартир» — што рекли пируани — био је подељено. Већ је хватао мрак. Хладан ветар пробијао је и ледио срж у костима. Ја сам слушао коле, у превијалиште, које беше постављено у висини брдских топова. Ту је наш вредни и љубазни др Коста дан и ноћ вршио своју самаританску службу — подједнако савесно, како према нашим тако и према бугарским рањеницима.

Хвала доктору и љубазности оца Николе — ја сам добио вечеру и преноћиште. Али бих ја ипак волео једну велику, архијерејску ватру пре свега другог, коју услед близине непријатеља нисмо смели ложити.

Ветар је силно дувао. Ја и отац Никола «спавали смо» у једном шатору испод стене, разлетом на — стени. Са свију страна ветар је улазио у шатор надувајући га као талон. Било је тренутака кад сам помислио: сад ћемо полетети у вис. А земља... зима... Једва сам чекао да свише. Отац Никола и ја згрчени, покривени некаквим шињелма преко главе, ћутали смо да један другог не пробудио. Међутим, обоје нисмо славали.

Сутра дан отпочео још рано снег. Нека врста вејавице. Снег, ситан као брашно, вапашује земљу, стене, луке и бугарске лешеве расуте по положајима.

— Настаћиће се —

ГРЧКА ШТАМПА

„Неологос“: Одговор Споразума.

Одговор Споразума на Вилсонову ноту био је онакав какав се очекивао. Слободоумна Европа, у име начела слободе и правде, тражи успостављење оних земаља које је покорила Немачка и њени савезници. Али уз то верна начелу о народности које стени под туђим јармом, стени стога што пред насилем не важи никакав аргуменат изван аргумената бајонета и топова којих оне немају.

Удружена Европа не интересује се само за државе и народе који су ту скоро изгубили слободу већ помоћу ове своје последње ноте узима обавезе пре

ма Италијанима, Словенима и Румунима, као год и према словенским и другим народностима које се налазе под турском тиранијом. Овом својом последњом нотом Споразум постаје још симпатичнији подјарљеним народима, међу којима се налази и грчки народ, који би се данас налазио у првим борбеним редовима кад не би њиме управљала влада каква је данашња. Јер се данас води борба за огњишта и олтаре и не за маштања као што су се усудили да кажу неки атински германофили, који налазе да је удубија живот у бирократији него у националној акцији, која захтева и материјалне и моралне жртве.

Ми дакле знамо сада какве ће услове за престанак борбе поставити Споразум када кроз кратко време буде у стању да их диктира.

Услови који су у главним линијама изнесени у одговорној ноти Уилсону достојни су великих

Држава, које се не боре више за појединачну или заједничку прелест већ за спас целог човечанства које страда и за гарантiju да никакав грабљив напад неће више смети да изазове рат који би уништио промене које ће се извршити на карти Европе. (Број 1).

„Елас“. За време јучерашњег пријема код г. Венизелоса, директор „Елас“ у име директора селунских листова изјавио је жељу да се привремена влада после преглања од стране Споразума не зове више «Привремена» кад није више привремена.

Г. Венизелос је на ову жељу одговорио:

— Надам се да ће то бити у скоро. Очекујемо још треће пријавље.

Из овога излази да чим буде одређен и руски посланик код Привремене владе, она ће се почети звати «Народна Влада», што у ствари и јесте. (Број 1).

Пол-Луј

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солунског фронта

— француски коминике —

Солун, 3 јануара.

У току јучерашњег дана Билези су разорили многе непријатељске ровове. Рђаво време ометло мање више сваку операцију на српском и француском фронту.

Француски коминике

Париз, 3. јануара

Узајамна артиљеријска борба на обема обалама Соме, на десној обали Мезе и у Лорену.

После јавог бомбардовања Немци су нанали француске и такнуте положаје између Бона и Аргона. После живе борбе са бомбама они су били одбијени. Французи су извршили успешно упедих препада на немачке линије, заробили војнике и запленили ратни материјал.

Руски коминике

Петроград, 3. јануар

Румунски фронт. — Румунске су трупе нападе непријатељске положаје на брдима 7 врста југо-источно од Монастирка Казанула и после огорчене борбе непријатељ је био потиснут једну врсту на југ.

Непријатељ је предузео офанзиву у истој области али је благодарем руским трупама био одбијен и потиснут две врсте на југ.

У области Вадени (10 врста јужно од Галца) један непријатељски пук навао је нашу заштитницу која се је повукла мало на север.

Непријатељске су трупе више пута нападале наше положаје у области Чуваде. Сви су ти напади одбијени са великим губитцима по непријатеља.

Енглески коминике

Лондон, 3. јан

Претпрошле ноћи један непријатељски одред покушао је да нападне наше изакнуте јединице северозападно од Геденкура. Покушај је потпуно пропао и непријатељ је био одбијен претрпевши велике губитке.

Наше су патроле ангажовале мале сукобе у околини Нев-Шапела и Армантијера.

Јуче смо бомбардовали непријатељске ровове северозападно од Ленса и постигли добре резултате.

Кановада је била интензивнија према Серу јужно Армантијера и северно од Ипра.

Пондон, 3. јануара

доцније

Један наш одред претрпо је у немачке линије источно од Лоса. Непријатељ је претрпео огромне губитке, негови су закони разрушени и заробљено је доста

војника.

Северно од Анкра наша је артиљерија успешно тукла унакрсном ватром непријатељске транспорте. Наша је артиљерија бомбардовала непријатељске положаје југо-источно од Лоса и положила према шуми Гренвје.

Египат. — Целокупан број војника који су 26. децембра прошле године заробљени у Рафи износи 1602. Запленили су 4 врпнова брдска топа, 7 мигравеза 1.600 пушака, 45.000 метака, 88 камиле, 58 коња и други ратни материјал.

Месопотамија. — 28. децембра 1916. године наша је коница заузела Хејтов на Шат Ал Хату. Запленила је пушке муницију и намирнице. Истог дана наша је артиљерија тукла леђе на Тигру. Потопила је једну пуну са војском. Наше су трупе 27, 28. и 29. децембра напредовале на десној обали Тигра, источно и западно од Кут-Ел Амаре. Запленили су две хаубице, два мигравеза и велики број пушака и бомби. Мање више цела десна обала Тигра очишћена је од непријатеља.

Италијански коминике

Рим, 3 јануара

Минисар морине јавља да су француски хидроплати напали Полу, бомбардовали аустријску флоту укотвену у пристаништу и оборили један непријатељски аероплан.

С друге стране један италијански аероплан оборно је узастопце два аустријска аероплана.

Француско-италијанска је се ескадрила вратила неоштећена.

Рим, 3. јан. (доцније)

На фронту Трентина наше су батерије ометле покрете непријатељских трупа у области Адлже и Астива.

Непријатељска је артиљерија јако бомбардовала наше положаје источно од Гориче и на Карсу. Наше су батерије интензивно одговарале.

ВИЛСОНОВА НОТА

— Разлог папине неинтервенције —

Берн, 3. јануара.

Дописник «Газет де Лозан» у Риму, који је интервјуисао једног великог прелата у Ватикану за разлоге који су нагнале папу да у своме говору не учини алузвју

поводом Вилсонове ноте о миру, тврди да је Беноа XX уверен да свака иницијатива за мир, неуживајући искрену жељу код обе ратујуће стране, нема изгледа да се оствари.

Зашто би папа учинио корак Вилсона пошто сви листови из држава сила Споразума доказују да су се Савезници одлучили да одбаце предлоге за мир.

Ако би папа пристао да потпомогне Вилсонову ноту он би уредио владе и нарде савезничких земаља.

Пошто, дакле, папа не жели ни у ком случају да компромитује своје везе са Силама Споразума, решио се да се уздржи.

Међу тим папу интересује мир. Али је уверен да аменат закључене мира још није одзвонио и предложити ратујућим странама да баце оружје у садашњем моменту значило би извршити не-симпатичан акт према Савезницима.

ОСТАВКА Г. ТРЕПОВА

Узроци министарске кризе у Русији.

Париз, 3. јануара

Пристели руски листови у Штокхолму износе детаље о новој министарској руској кризи. Г. Трепов, бивши председник министарског савета, издеи да ће се после ферјеје Думи састати, био је решио да одложи на неодређено време сазив парламента. Не задовољство, које је та мера проузороковала учинило је да предлог г. Трепова није могао да се оствари.

Садашња криза, као и раније, имала би, као главни мотив, потребу да се установи јачи споразум између Владе и парламента, у циљу да се настави рат са још већом енергијом. Унутрашња политичка ситуација Русије, преживела је у току последње две недеље кризу чије су детаљи непознати.

Трагичан нестанак Распућина, чији је мистериозни утицај био у служби Немачке, изгледа да је био у вези са овим критичним стањем.

На тај начин, секретар бившег министра Стирмера, Маниулов, оптужен у Думи, због прљаве афере, могао је добити, благодарећи његовом утицају, уверене Алиби. У последње време у Петрограду владала импресија, да

На уласку у село чесма, код које стоје жене и девојке у вуњеним, шареним сукњама, са златним и сребрним тешелуцима на глави, са бразлетнама на рукама, босоноге перу вуњене ношаве и шарене крпе свог свечаног одела.

Код беле куће разбацани шатори српске страже, коју смо дошли ми да сменимо.

Брзо нађосмо Руса, чак не једног... У Србији има руских, француских и немачких шанских ђака. Ко је где учио, те се земље и назива ђаком. Поручник Д. потрча на све стране и кроз пола сата ми смо већ били смештени, коњи су јели орас, војници стојаху са порцијама код српске кујне, а кувар с веселим осмејком наизвао ми је у порције супу неуморно питајући: — Боно, боно? Добро?

— Добро, добро... одговараху наши војници, и убрзо међу нама отпоче врло жив разговор на чудноватом интернационалном језику.

У подне ми смо седели са српским официрима у једном шатору и ручали, или по нашем доручковали. Владимир Томаћ, као жава покретан, капетан причаше ми о својем четворогодишњем животу у Кијеву.

— Да давно је у Русији. До гроба ћу је се сећати. Верујте, толико сам пута хтео за време рата да напишем у руском новинама, Владимир Томаћ шаде поздрав свима познавањима и лушом је увек о Русијом. То је жетина, ја сам увек био о Русијом. Често до рата космојаван сам због своје љубави, називали су ме тврдоглавим русофилом. Кад нас, као што знате, у

друштву је било и аустрофила. Прво, ми смо суседи са Аустријом, друго, у Русији су много више волели Бугарску и њоме се занимали, а ми смо с Бугарима увек имали непречкирене, криве рачуне... Ми нисмо познавали Русију, Русија није знала нас. Ми интелигентни, а народ, премда најне познавао али је срцем осећао.

У шатор уђе високи русовијак и поздрави се. Издаде хатна на ређења и изађе.

— Пуковник М... рече ми један од официра. Велики демократа, ежободоуман човек и војник. У нашој политичкој историји мајске револуције играо је врло велику улогу.

— Наш народ никад неће напустити Русију, наши седали, продужи капетан Влада с нежњом у гласу, у души осећају

Русију. Прођите по српским селима. Зађате ко вуњина, кафкинама, гостионицама, и свуда ће те видети по видовима слике Цара и Цркве породице, логотипа из руске историје, портрете руских генерала... Био је један човек који је добро познавао Србију, то је био посланик Хартвиг. Боже мој, шта је било кад је он умро. Какве манифестације. Разболео је се после посете аустријском посланику, у послаништву је и умро. Нико други него та је Аустрија отровала, рекао је народ. Народ је хтео да руши послаништво, био је грдан скандал. С муком се савладава воља народа. Цео је догађај био у очи објаве рата, — влада није хтела рат, пристајада је на сва попуштања да би се избегао рат, али је народ жадно и осећаје манифестовано,

једва се успело да се не изазове пожар. Још ни једном свом политичару није дигнут споменик у Србији, а Хартвигу би дигли да само није дошло до рата. Волели су га као ни једног пре ње а за њим су сви платили. После Хартвига, остали смо као сирочићи... Да, то је истина, интелигенција и тамо и овде била је подједнака, политика, партије ривних правца, а народ је дубоко веровао и само гледко на (вету Русију... у осталом, то ће те се и сама уверити...

Капетан заврши свој говор и замисли се.

На уласку у шатор појави се ниска фигура у руској капи и француско-српском оделу, салутира и стаде мирно.

— Ево, оживе капетан Влада такође Рус, јуче је пребегло из

исла утицај коме се Стармер по-
коравио, почео је поново да вла-
да. Нова министарска криза обе-
доловила је ситуацију.

Кајзерова прокламација

Коментари немачке штампе

Црих, 3. јануар

Немачка је штампа врло опшир-
но коментарисала наредбу кајзе-
ра упућену немачким трупама.
Непријатељ није хтео споразум
који сам му је понудио. Ми ћемо
га приморати оружјем да се мо-
ра споразумети.

«Келнше Цајтунг» пише: Опе-
рације у Румунији стављају на
значај свету да ћемо ми остати
победници. Они ће присуствова-
ти новим чудесима! Ми смо си-
гурни да ћемо приморати наше
непријатеље на немачки мир, ма
ло даље исти лист каже: «Ми смо
учинили нашу дужност према чо-
вечанству. Ви не би могли бити
хочемо да брже чинимо. Ми ћемо
повићи најкешње жртве.»

«Дајче Тагес Цајтунг» каже:
Мир који ће задовољити жртве
не може бити постигнут споразу-
мом него победом. Немачки на-
вод треба да разуме да један брз
мир не би могао испунити крај
садашњим несрећама и страху.
Тешкоће исхране фатално се мо-
рају повећати. Али војна ситуа-
ција мора да појача наше убе-
ђење.

Извесно је да ми не можемо
имати потпун успех, без победе
над Енглеском, и због тога тре-
ба употребити сва средства.»

Исти лист прави алузију на
предузимање акције сумарена.

«Теглицхе Рундшау» каже:
«Мир се не може добити милош-
ћу непријатеља, ниједним галант-
ним гестом једне неутралне др-
жаве, него победом.»

Говор Лојда Џорџа

— Важне изјаве енглеског првог
министра —

Лондон, 3. јан.

У току последњег свог говора
у Гилдхалу Лојд Џорџ је из-
јавио:

«Кајзер је, да би хипнотизи-
рао све оне које је могао да по-
уче са собом, изјавио своме на-
роду да су Савезници одбили
предлоге за мир. Сви ми желимо
мир, али не мир који би оста-
вио Европу под пруском прев-
лашћу и управом.

Савезници, у њиховом одго-
вору Немачкој, нарочито у њи-
хову одговору председнику Вил-
сону, категорички су изјавили,
пре него што се покуша да се
сагради храм мира, да су се ре-
шили да се добро осигурају о
јачини његових база. (Бурно
цлескање).

Г. Лојд Џорџ је продужио:
Извесно је да се Савезници
нису преварали у њиховом одго-
вору председнику Вилсону.
Пре него што је послата нота,
Савезничке су владе претресле

ситуацију и узеле у обзир свежава и Немачке нису били овако
срдачни».

У току споразумевања која су
предходила одашљивању савезнич-
нота, приметно сам да се наши
Савезници све више и више окре-
ћу Енглеској. Наша ће морина
продужити да ускрађује Немачкој
ваздух који јој је потребан за
живот, и поред свију пиратских
дела непријатеља. (Плескање).

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Одликовања.

Влада Француске Републике од-
ликована је ордевом Легије Ча-
сти многе француске официре ко-
ји су се храбро показали на бој-
ним пољима.

Генерал Сарај је јуче предео
официрима поменута одликија.

Талијански новац.

Према наредби грчке полиције
од данас се ситан талијански но-
вац има примати ад пари са грч-
ким и француским

**Држање краља Констан-
тина.**

Дописник «Тајмса» у Атини
телеграфише: «Краљ Константин
је противан напдом прекиду од-
носа са Савезницима, јер хоће да
избегне и најмањи ризик. Док су
Немци далеко, рат са Савезници-
ма значао би за Грчку најмање
окупацију Атине и Пиреја, а за
краља губитак престола. Мало је
вероватно, да ће краљ ризикова-
ти. Не може се предвидети држа-
ње краља Константина у случају
простог прекида односа и на-
стављање блокаде без војних о-
перација.»

Криза у Немачкој.

Јављају из Женеве, да је у
Пруској недељни оброк кромпи-
ра смањен од 5 и четврт фунте
на 3 фунте. Ово смањивање је
извршено услед оскудице у кро-
мпирима и изазвало је незадовољ-
ство становништва.

Немачко признање.

Из Женеве јављају: Амерички
дописник «Волфовс Агенције» при-
знаје да је одговор Немачке на
Вилсонову ноту изазвао у Сједи-
њеним Државама огорчење. Аме-
ричко јавно мишљење држи, да
је повод немачкој понуди мира
тешко економско стање, а одби-

јање Савезника доказује њихову
жељу да наставе рат до крајње
победе.

Савет у Бечу.

Према вестима из Беча, јуче
је у Бечу одржан велики мини-
старски савет под председништвом
графа Чернина. Претресана је е-
кономска криза. Савет је с пре-
кидима трајао око 18 часова.
Њему су присуствовали и Тиса,
мађарски мин. земљорадње и оба
директора исхране.

Кретање гачких лађа.

Према вестима из Атине јуче
су стигле у Пиреј грчке лађе
«Мелеас» задржана на Крету и
«Василеос Константина» из Брин-
дизе. То су пре грчке лађе, које
су стигле у Пиреј од првема ул-
тиматума.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Париз. — Занимљиви су бро-
јеви односно увоза и извоза при-
станишта Бордоа у 1915 и 16
годињи. У 1916. годињи ушло је
у пристаниште 2468 лађа са у-
купном тежином 3 241.515 тона,
а у 1915. године 2303 лађе са
3,077 615 тона. Повећање се са-
стоји у 155 лађа и 163,730 тона.

Лондон. — Према вестима из
Вашингтона председник Вилсон
је ставио до знања берлинској
влади, да у будуће неће трпети
повреде обећања датих му од
Немачке у питању сумаренске
акције.

Вашингтон. — Влада Сједи-
њених Држава тражила је изјаш-
њење од свог амбасадора у Бер-
лину г. Жерара поводом његове
изјаве учињене на једном бан-
кету: «Никад, од почетка рата
односи између Сједињених Др-

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски авиичал извештај —
Солун, 3. јануара
2. јануара ништа важно.

Конференција неутралних

Женева, 3. јан.

»Најсте Минхенер Нах-
рихтен« јављају, да ће
шведска влада узети ус-
коро иницијативу за са-
зив конференције свих
неутралних држава.

Нови предлози мира

Лондон, 3. јан.

Дописник «Дејли Екс-
преса» у Амстердаму те-
леграфише: «Сазнајем, да
ће канцелар вероватно
13. јануара уочи рођен-
дана кајзерова учинити
нове изјаве о миру. Бер-
лински кругови уверава-
ју, да ће Бетман Холвег

учинити нове понуде у
корист мира».

**Положај немачког канце-
лара**

Берн, 3. јануара.

Швајцарски листови сазнају
из поузданог извора, да ће услед
фијаска предлога о миру немач-
ког канцелара Бетмана Холвега
заменили адмирал Тирлиц или
маршал Фалкенхајн. То би зна-
чило да Немци спремају још
варварскије методе у рату.

Немачки бес

Париз, 3. јан.

Бес званичних немачких кру-
гова поводом одговора Савезни-
ка на Вилсонову ноту изражен
је јавно у једној немачкој по-
дузваничној ноти, која оптужу-
је Савезнике, да воде освајачки
рат и да хоће да се дочепају
Алзас Лорена и источних покрај-
ина Пруске „под маском прин-
ципа народности».

Црих, 3. јан.

Немачка штампа огорчена је
одговором Савезника на Вилсо-
нову ноту.

«Фосште Цајтунг» назива ту
ноту дипломатском навазис-
тњу (!).

У уводном чланку под насло-
вом «Потреба» објашњење
«Верлинер Тагесблат» изјављује
да одговор Савезника показује,
да Споразум неће да уништи
Немачку и њене савезнике».

Руски деманти

Петроград, 3. јануара

Петроградска Телеграфска А-
генција овлашћена је да деман-
тује вест «Крајцајтунга» о то-
божној унутрашњој кризи у Ру-
сији. Она вели: «Руски народ је
одговорио једнодушно на не-
мачке предлоге о миру тражећи
продужење рата до победе. Ова-
ква протурања сведоче о рђавом
стању духова у Немачкој, којима
су потребне овако грубе лажи,
да би створили илузије о скором
миру. (Радио).

Д-р АЛБЕРТ ГАТЕЉО

ХИРУРГ - ДАНТИСТА

Са париском дипломом и осам-
наесто-годишњим искуством.

Рад брзљив до савршенства
у року од 3 до 4 дана

Вађење зуба без болова уз
припомоћ једног лезара са на-
предног медицинског факултета.

Ул. Венгзело бр. 147, ул.
Енатеја бр. 65 1—12

ропства. А његовог друга, јадни-
ка, убио је наш стражар. Упро-
пастила га капа. Неје веровао
да су Руси, и ако су викали, ми-
слио је Бугари. И сиромаш дабе
погину.

И његове се очи замаглише,
сузе их овлажаше.

— Значи да му је тако суђено
потврди новодошавши.

— Звао сам те брате и при-
јатељу да ми кажеш, продужи
Владимир Томић, како се звао
твој несретни друг, одакле је,
кога има, да би могли да изас-
тимо

— Не знам, ваше високородије
знам да се звао Илија Серијев,
а друго ми ништа није познато.

— Е сироме, сироме човек,
заврте главом мали капетан. То
је судбина. Дошао човек својој
браћи и ту га и смрт стигла.

Сутра ћемо га сахранити, с на-
шима заједно лежаће Ето Пан-
кратов, он показа на Панкратова,
целу Србију је прошао као за-
обљеник, прича да је видео мно-
го пустих села. Стоје куће али
људа нема.

Где су, Бог зна, није никог. А
кад где и сретне Србе прво им
је питање — како живиш брате?
Тешко одговара он, а ви? И ми
тешко. То им је сав разговор.
Намци им нису дозвољавали да
разговарају.

Ето шта нам учинише Бугари
— браћа. И моја породица, где
ла је сад, шта ли је са њом?

Положај, 1916. г.

САОПШТЕЊА

— Бора Ценић позива Милоја
Поповића учитеља, да први кар-
ту од своје породице из Србије.

— Илија Ђ Анастасијевић—
«чика Илија», јавља се својима
пријатељима и познаницима да
је жив и здрав адреса: хаубички
дивизион пошта бр. 603.

— Резервни пешад. поручник
Добрица Љ. Адамовић да јави
своју адресу Сотире Н. Чоха-
чећу бр. поште 76

Г. Павле Павловић, мајор пеш.
Михаило Јосифовић из Шапца
да се јаве Панци М. Сарићу,
прф. арт. радионице Седес, по-
шта број 20.

— Никодим Павловић, обез-
нека се јави рођаку Панци Нек-
торијевићу, пошта 891.

— Рез. пеш. потпор. Михаило
Миловановић, рањеник у болни-
ци бр. 2 у Солуну да се јави
Бождару Миловановићу, војни-
ку Бизерт, догор—Лазуаг.

— Миленко Карић, 1 чета 1

батаљ, пошта бр. XVI моли све
пријатеље и сваког брата Србина
ко би шта знао о његовом сину
Михаилу М. Карићу из Д. Треш-
њевине (среза јасеничког окр-
кратујевачког) да га известе на
чему ће им до гроба бити бла-
годаран.

— Молимо пријатеље и дру-
гове ако ко зна што год за Дра-
гомира званог Љубу Панајото-
вића благајника, да нас известе
на адресу Стеву Ивковића шта-
пара и Рахисава Ђ. Ђорђевића
полиц. писар у бироу срп. Црве-
ног Крста.

ПОШТА
За Србију

Светозар Ратарач бр. поште 711
јавља својој жени Христини у
великом Дренову, да је жив као

и Тома, Вукоман, Пера, Милан
Бабић и Сава. Извештај истим
путем.

— Никола Петровић, бр. по-
ште 711 јавља својој жени Дра-
гени у село Беочић — Јагодина
да је жив, воваца има и моли да
му се јави истим путем.

— Димитрије Јачековић, бр.
поште 711 јавља својој снечи
Марији, жени Пауна и свом чики
Станоју Ристићу у село Илино.
Бољевац да је жив и моли да му
се јаве истим путем.

— Госпођи Станци С. Средо-
јевић, Чачак Радецка бр. 10 Из-
вести Лепосаву Петровијевићу,
да су Јова, Првослав, сада ђак,
Рађо и Милорад живи и здрави.
Питају за Милоша и Драгомира
учитеља. Одговор на број по-
ште 222.

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0.50, 0.75 лопта и 1 драхме

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атаге“ киоск „Бела Кула“
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

ХАРТИЈА ЗА ПИСАЊЕ за трговце, администрацију, адвоката, нотаре, инжњера и неинжњера. Коверти, Упвјајућа хартија;

ХАРТИЈА ШТАМПАРСКА за штампање књига и новина, бела и у боји, разне квалитете.

ХАРТИЈА ЗА ПАКОВАЊЕ свих квалитета, величине и боје, за лакша и тежа паковања.

УЛИЦА ЛЕОНТИС СОФУ БР. 9

БРАЋА КОВО

СПРОЌУ ОТОМАНСКЕ БАНКЕ

КАРТОН ОБИЧАН И ФИНИ за прављење кутија и за повез књига и протокола.

КАРТОН БРИСТОЛ бео и у боји за штампање посетница у ванредно делим мустрама.

МАШИНЕ ШТАМПАРСКЕ И КЊИГОВЕЗАЧКЕ, СЛОВА, БОЈЕ новинарске и аксиленци.

ЦЕНЕ ИСПОД СВАКЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ
35—60

СИНОВИ Г. А. ВРЕЏА И К. ДТД.

СОЛУН

НАЈБЕЉЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бижутерија, мјерска, чинија, платна, мушона. Париских артикала, женске конфекције, твонђарије и т. д.

ЦЕНА УТВРЂЕНА

Продаја на велико и на оптно по истој цени.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈБЕЉА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитета:

Нестос	Кики	Дим.	1.—
„	Глубок	„	0.30
„	Јак	„	0.65
„	Афрос	„	0.50

123—

Најстарија и највећа радња у Солуну

наве помодне ребе

МЕРКАДО ЈЕСИА

улица Венизелос бр. 31.

Препознате су огромне количине МЕРКИТОША за господе и даме, за г. г. мешајске и кољичке сфилдере

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА

По цени које искључују сваку конкуренцију.

Велики избор женских наметак од пљаша, штофа и т. д. најекспанзивнијег кроја по последњој париској моди.

Ове недеље примена шифона за костиме, велике ширине са шеврета, табарлина и т. д.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ.

65—

ВЕЗУВИО

ВИНО ИЗ ВИНОГРАДА

са везувске лаве

КЉУЧА КРВ КО ЛАВА —

ЦРНО И БЕЛО

у бурелима и на прчму, у магацину Праклијева улица бр. 7—сократи.

Арегерија Гуслар

ПРОДАЈА ВИНА

РАДЊА

М. ПОЛИЧЕВИЋ И КОМП. добила је велику количину талијанских вина, као: Марсала, Сабарато, Вино и бело Девети Протеза у флашима по уверљивим ценима.

Могли су изазви на кеју до франц Генерал Штаба. 25

Стовариште

израђеног дувана, цигара и цигарета

Ј. ВАСТОС

Чист Хава Екстра-Фина

Ставља на знање својој поштованој пошвој клијентела да је француска чувена кућа Ј. Вастос отворила стовариште цигара и цигарета у белим пакецима, чиста Хавава, нарочито за господу офанире, као и у плавим и ружичастим пакецима.

Стовариште се налази у улици Победе (Ники) Бр. 39.

Продаја искључиво само за војне и савезничке армије.

Продаја на велико и на оптно.

39—

О-В АЛЕКСАНДРИДЕС

специјалиста за унутарње и зовне лекови. — Управник болнице за заразне болести

Прима сваког дана од 11—12 часова од 8—8 по подне у француској болници ул. Франк бр. 35 — у зграда француске болнице — а од 2—4 по подне у своме стану улица престола, наследника Бурђа бр. 35 — у поредној кући са булеваром краља Константина

Потпуно убретачство Неопалварина као и новог француског препарата „Galyi“ против емфијема. 59—

Атинска Банка

сва човек известети публику, о финансијској и војничкој, као и српској забелгице да је отворила једну филијалу

у дну улице која чини угао са Грчком Народном Банком, а преко улице Венизелос.

По споразуму са Министарством Финансија Краљ. Србије, ова филијала узела је на себе обавезу издавања нових поредница у Француској, Алжиру, Тунису, Русији, Корзици и свима француским колонијама, у Швајцарској, свима Савезничким и неутралним земљама, као и у главним градовима Србије.

Филијала је узела на себе и обавезу банкарске операције:

Куповину и продају стране монете, емисију кредитних нотација; изложбу за куповину у свима варенима Грчке, Европе и краљевинских земља; беранцне папире и куповину купона итд.

Сви вага, по нареду „Српског Народнег Крста“ прилазила је на себе домаћу и неваљану прилога који су му намењени.

ДОБРА ВЕСТ!

Дирекција „Беле Куле“ час је известети г. г. српске војске да је она отворила свој холан „Варинте Беле Куле“ са групом од 24 артиста, најбољих, који се налазе у Солуну. Међу артистима је и српски дует: Антонија Жупановић и Коста Илић.

Ко хоће да проведе пријатно вече, нека дође у варинте „Беле Куле“.

СРПСКА РЕСТОРАЦИЈА ПРВОГА РЕДА ◆◆◆ БЕОГРАД ◆◆◆

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где ће се кувати само српска јела првога реда, јер смо за радњу узели Српкињу куварицу.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка а такође и француски и грчки коњак.

За сваки дан: Телавачици, гулаш, булбастике, пикетије и пржена риба за доручак од 8 сати пре подне.

Ручак од 11 до 2 а вечера од 6 до 10 сати по јеловнику.

Јела често српска са сванском кашу.

Одличан српски кувар београђанин Никола Грба.

Купаћемо чисту српску каву.

Препоручујући се српској војсци и публици, молимо је за посету.

С особитим поштовањем,
Ђира Васић, трг. Београђанин
Васа Златаровић, ресторатор

20—20

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље купите само цигарете из прае и најбоље фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложби у Филаделфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито „Миродато“ и ДУВАН ЗА ДУЛЕ. 79—90

Српско Трговачко Друштво А. Д.

из Београда.

— СОЛУН —

Улица Победе бр. 11, на кеју до беле куле „Пато“ (зредети)

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Врши обичне и телеграфске начине исплате за Србију, Швајцарску и све Савезничке државе.

Са поштом може пован да вам се упукује поштоменима унутрашњима у свима земљама.

У сваку поштану треба вам јавити тачну адресу коме има пован да се упути.

Прима пован на штедњу и чување.

Обавезујења безбедно 79 — УПРАВА

О болом у души, извештавам средњике и пријатеље, да је мој добри брат

† Мијајло Миловановић

поштар из Београда

умро 13. окт. мес. у 44. год. после кратког боловања. Сахрањен је 15. окт. мес. у српском гробљу у Зејтинцима.

Нарочиту благодарност дугујем г. Аци Малутинковићу кондуктеру поште Кочанске, који је обилазио мога пог. брата Мику док је боловао, па и мени помогао око припреме приликом погребња.

Благодарим такође и свем пошт.-телеграф. особљу, које нежалаше труда и испрати покојника, као свог дуготрајног колегу и друга до вечне му куће.

Ожадишени брат са осталим породицом.

Раде М. Миловановић,

Управник поште Кумановске.